

L'art de preservar

ense alterar-ne l'aspecte
 eric
 act per r restitució
 es obres escultòriques
 o llacnes importants
 ue en la restauració
 a l'obra, plantegen
 e les obres, plantegen
 a en la qual intervenen
 iconogràfics, tècnics
 liquen la seva
 últimes tendències
 odes de restauració
 nologia 3D que eviten
 ecta sobre l'obra.

DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

Una de les peces restaurades que forma part de l'exposició "Matèria Identitat. 15 anys recuperant el patrimoni cultural a les comarques del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre".

Tortosa se submergeix en el món de la restauració artística gràcies a la creació del postgrau en conservació del patrimoni cultural, a mans de l'Escola d'Art i Disseny de Tortosa i la Fundació Rovira i Virgili.

Emmarcada al nucli antic de la ciutat, l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació de Tarragona a Tortosa (EADT) imparteix cursos d'ensenyaments artístics des del 1951, que ha anat adaptant i modelant d'acord amb la demanda del moment. Amb l'objectiu de contribuir a conservar i restaurar el patrimoni cultural als Països Catalans, l'any 1994 l'Escola va començar a programar cursos monogràfics de restauració als diversos àmbits artístics, que contribueixen a preservar el patrimoni cultural de les Terres de l'Ebre i el Camp de Tarragona.

Tan important és la conservació del

patrimoni com la seva difusió; per això l'EADT es dedica a consciència a divulgar els treballs més singulars realitzats pels alumnes i relacionats amb la recuperació dels béns culturals, mitjançant la creació de la revista *DERestaura*, que s'edita des del 2003, i la producció d'exposicions de peces restaurades, de les quals elabora tríptics monogràfics en què detalla el procés complet de restauració.

Seixanta anys de dedicació han convertit l'escola en un referent en l'ensenyament de l'art i, els darrers quinze anys, també pel que fa a la restauració del patrimoni.

Retornar un producte artístic a l'estat original no és pas cap tasca senzilla. I no sols això; cal tenir present que l'obra d'art posseeix una naturalesa físico-química indissociable dels evidents valors històric i artístic. És aquest vessant més científic de l'obra que permet d'investigar sobre els mètodes d'elaboració d'un moment determinat, les etapes evolutives d'una obra concreta, i fins i tot les intencions de l'artista en realitzar-la. Per tant, la restauració és molt més que la recuperació qualitativa d'una obra; en molts casos pot aportar, fins i tot, dades significatives per a determinar el diagnòstic sociològic d'un lloc i d'una època.

Postgrau en conservació del patrimoni cultural. Aquest curs 2009-2010 l'escola encara ha fet un pas més enllà i s'ha endinsat en el món dels estudis universitaris, amb la col·laboració de la Universitat Rovira i Virgili (URV), per tal d'eleva a un nivell superior tot el coneixement de l'EADT. D'aquesta

manera, Tortosa s'ha convertit en la primera ciutat de la demarcació de Tarragona a oferir un postgrau universitari en conservació del patrimoni cultural. Aquest postgrau s'estructura en tres mòduls. El primer va destinat genèricament al concepte teòric de patrimoni i conservació. La segona part tracta de l'ús de la ciència aplicada a l'estudi i al diagnòstic del bé cultural, etapa necessària abans del procés de restauració, en què s'estudien els símptomes de degradació concrets de cada obra. I, finalment, el tercer mòdul se centra en l'aplicació pràctica dels tractaments de conservació del bé cultural, pels quals l'EADT posa a l'abast de l'estudiant els darrers tractaments innovadors en aquest camp.

L'àmbit de la restauració admet un ampli ventall de públic. Així doncs, el postgrau és obert a titulats en llicenciatures de belles arts, humanitats, història de l'art, arquitectura i arquitectura tècnica, com també titulats a les escoles superiors de conservació i restauració de béns culturals, titulats en cicles formatius de grau superior relacionats amb matèria artística i professionals del camp de la conservació i la restauració.

El primer curs, que va començar l'octubre passat i acabarà a l'estiu amb la presentació dels projectes, és integrat per tretze alumnes de procedències diverses i compta amb la intervenció d'un nombre important de professionals de prestigi dels Països Catalans i de la resta de l'estat espanyol, representants de les institucions més capdavanteres. El curs és dirigit per la directora de l'Escola d'Art de Tortosa, Carme Clemente, que també és la responsable del taller de restauració.

Cal destacar que es tracta d'un curs extens, variat, ric de continguts i que desenvolupa àmpliament els marcs teòric, científic i pràctic que es deriven de la conservació del bé cultural.

La continuïtat de l'experiència universitària de la iniciativa és un aspecte central per a l'Escola d'Art i Disseny de Tortosa. Amb el suport permanent de la Diputació de Tarragona, l'Escola pretén l'objectiu de situar-se fermament en l'àmbit de la restauració, tot aprofitant les infraestructures amb què compten, el bagatge històric del centre i la qualitat del professorat de què disposen al postgrau.

DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

Nous tallers de conservació i restauració de béns culturals de l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació de Tarragona a Tortosa.

Restauració a l'abast. Paral·lelament als estudis de nivell universitari, l'EADT imparteix cursos relacionats amb l'àmbit restauratiu, com ara un de restauració de mobiliari i objectes etnològics, un altre de conservació i restauració de pintura i escultura policromada i un de tècniques de preservació i restauració de documents i enquadernació. Aquests cursos són oberts a tothom i, amb una matrícula molt econòmica, permeten de rebre classes d'un professorat de qualitat, per tal que tots els interessats en aquest àmbit tinguin l'oportunitat d'ampliar-ne els coneixements.

Fora de la restauració, l'Escola d'Art també disposa de cursos monogràfics dels més diversos àmbits artístics, com ara fotografia, pintura i gravat, ceràmica, dibuix i disseny gràfic.

Producció pròpia. En quinze anys, l'Escola d'Art ha portat a terme moltes tasques de restauració. Amb motiu de la

presentació, el mes de desembre passat, dels nous tallers de conservació i restauració de béns culturals, l'Escola va presentar l'exposició "Matèria Identitat. 15 anys recuperant el patrimoni cultural a les comarques del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre", que s'ha pogut visitar fins el 12 de febrer. L'exhibició ha permès de fer un recorregut per la trajectòria de treball i l'experiència docent del taller, des dels inicis, l'any 1994, fins arribar a la inauguració dels nous espais docents destinats a la conservació i a la restauració del patrimoni cultural procedent principalment d'ajuntaments i ens locals. Tanmateix, l'objectiu principal no ha estat sinó promoure la conscienciació i la reflexió social envers la importància de la formació, la recuperació i la difusió del patrimoni cultural autòcton com a símbol d'identitat de les Terres de l'Ebre.

Maria Junyent